

Dagmar
Benešová

Dětství
není jen tak

VYŠEHRAĐ

Dětství není jen tak

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Dagmar Benešová
Dětství není jen tak – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Dagmar
Benešová

**Dětství
není jen tak**

Dagmar
Benešová

Dětství
není jen tak

VYŠEHRAĐ

© Dagmar Benešová, 2026
Illustrations © Kateřina Urbanová, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3366-9
ISBN e-knihy 978-80-267-3367-6 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3390-4 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3391-1 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

*Věnuji svým dětem
Klárce, Mírovi a Ríšovi.*

Slasti prenatalu, svět babičky Miladky a oheň dědy Antonína

Moje maminka Dína byla frustrovaná skutečností, že obě její sestry jsou už pod čepcem. Teta Mína, maminčino jednovaječné dvojče, otěhotněla v šestnácti a od té doby své sestře neustále předhazovala, že má v sexuálním životě zpoždění. Můj potenciální otec měl navíc na podzim nastoupit dvouletou vojenskou službu. Zdálo se, že se okolnosti proti Díně spikly. Ostatně jako obvykle. Pak jsem zasáhla do vývoje událostí já. Coby tříměsíční zárodek jsem se stala záminkou k obřadu zvanému sňatek. Sňatek. Divné slovo. Něco mezi statkem a stětím.

Já sama nemám samozřejmě na svatební den svých rodičů vůbec žádné vzpomínky, ale častokrát jsem o něm slychala od maminky, která zdédila vypravěčský talent po svém otci Antonínovi. Odjakživa milovala napínavé detektivní příběhy a s oblibou si je vymýšlela. V jejím podání se detektivkou stával i obyčejný recept na bábovku, protože v některém vejci zaručeně číhala zrádná vražedná salmonela. A tak jsem čas od času slychala vyprávění o svatebním dnu, které se napětím vyrovnalo Erbenově *Svatební košili*. Důležitou roli v něm hrál bramborový guláš. Není to zrovna jídlo, které se dává na slavnostní menu, a tak se Díny velice dotklo, že ho její matka, moje babička Miladka, uvařila v ten jedinečný den. Zdálo se to být výsledkem nějakého tajného spiknutí, které mělo novomanželům pokazit jejich svatební štěstí. Jiné vzpomínky na tu mimořádnou událost, které by nějak narušily bramborovogulášovou brázdu v mém vědomí, jsem od maminky neslyšela.

Skutečnost, jak jsem se mnohem později dozvěděla, byla ovšem prozaičtější. Babička Miladka a děda Antonín netušili, co se chystá, a neměli tudíž patřičně připravený nejen jídelníček, ale ani svou psychiku. Když se těsně před obědem jejich dcera nečekaně dostavila s čerstvým manželem, babička nehnula brvou. Se svým pověstným stoickým klidem přidala na stůl dva talíře a šťastným novomanželům nezáludně nabídla, aby se nasýtli. Nebyla zvyklá dávat své pocity najevo.

To s dědou Antonínem věčně zmítaly emoce. Zbrusu nová situace ho rozplakala, a jeho porce guláše byla tudíž nejslanější. Nejenže si jeho dcera vzala komunistu a neměla svatbu v kostele, ale ani na ni své rodiče nepozvala. A to ještě chudák netušil, že jsem už na cestě já a že tak maminka konečně po letech „dohnala“ svou sestru Mínu. Nepříjemné vzpomínky na svatební oběd s bramborovým gulášem proto nepronásledovaly jen Dínu. Na rozdíl od ní o tom však ostatní raději mlčeli.

Je zvláštní, že přes svou vehementně proklamovanou averzi k bramborovému guláši ho Dína sama často vařila a nezdálo se, že by jí nechutnal. Její žal ze svatebního dne propukal naplno, když si dávala třetí porci.

Když jsem coby zárodek byla pětíměsíční, nastoupil můj tatínek Lubin službu v armádě. To už mi bylo jasné, že ze mě bude holka a zklamání tak jeho očekávání. Už jsem taky tušila, že zklamání i maminčino očekávání. Ta si přála sice holčičku, ale s modrýma očima. Jenže já jsem se přece chystala mít oči po dědovi Antonínovi.

Přes přepážku, za kterou byl vnější svět, jsem slýchala každodenní povzdechy babičky Miladky na dědovo bláznovství a maminčino hudlání na mého nepřítomného tátu. Byl to často se opakující dvojitý monolog, na který jsem reagovala nervózním kopáním.

Bláznivé kousky dědy Antonína jsem ale milovala. Doléhaly do mého děložního pelíšku jako zvučný zpěv, klaunské výstupy či pobavený chechtot. Tetelila jsem se jeho šťastnou nezáludností a ukládala jsem si do podvědomí svůj první,

podle ženské části rodiny však bohužel zcela nevhodný model chování.

Za dlouhých zimních večerů se u nás pravidelně scházely babky z okolí a děda jim svým krásným barytonem předčítal na pokračování z duchařských románů. Za tmy je pak galantně rozváděl do jejich domovů, protože po jeho hereckém výkonu prostě nebylo možné vydat se do tmy bez doprovodu. Předčítání se účastnili také všichni členové rodiny, tudíž i já. A tak jsem už od prenatalu milovala napjatou tajuplnou atmosféru a komediantství, které z dědy Antonína vyzařovalo.

Tehdy jsem ještě netušila, že mi na základě naší vnitřní příbuznosti jednou děda odkáže svůj staříčkový psací stroj značky Underwood. Stalo se tak v poslední fázi jeho života, kdy už jeho citlivá duše nezvládala krutou životní realitu a jeho mysl se začala ubírat cestami bez orientačních značek.

Na jedné z posledních návštěv, kterou jsme u něho vykonali v ústavu pro duševně choré, zoufale zapřísahal všechny přítomné, aby mě neokradli o jeho starý psací stroj. Ve skutečnosti o ten starý krám vůbec nikdo z rodiny nestál, ale dědu zřejmě pronásledovaly zmatené představy, podle kterých měla stará underwoodka cenu zlata. Snad mu přirostla k srdci proto, že ho po celý život živila. Snad ho v jeho potrhaných potrhých vzpomínkách oblažovala ta, ve které jsem jako malá holka ťukala dvěma prsty na stroji své pohádky o králíčkovi a jeho přátelích. Snad se mu ta vzpomínka stala symbolem idylické doby, kdy jsme byli spolu, a světlou trhlinou v tmavé pavučině, která čím dál víc opřádala jeho mysl. I pro mě bylo těch několik let, kdy jsem žila u svých prarodičů, rajskou dobou.

Předcházela jim moje drasticky dobrodružná cesta do lednově mrazivého světa. Zvuk, který mě vyvolával z bezpečí matčina lůna, byl úděsný. Znělo to, jako když řve šílená oceľová kráva. To houkala siréna, ohlašující konec pracovní doby v blízké továrně, aby mě bez pokryteckých cavyků uvedla do životní reality.

Po šestinedělí začala maminka pracovat. V socialismu to byla čestná povinnost uvědomělé ženy. Každé ráno vstávala

před pátou a pospíchala do továrny na oděvy, kde šila u pásu. Byla to oblbující stresující práce, totálně devastující lidskou osobnost. Potlačovala veškerou kreativitu a utupovala smysly, dělala z lidí poslušné a vyhaslé stroje. Maminka se tedy zapojila do pracovního procesu a o mě se starala babička Miladka. Ta, protože ji socialismus ještě nestačil převálcovat, se „válela celý život doma“, jak s oblibou říkávala Dína.

Babička toho moc nenamluvila, pokud si ovšem nestěžovala na dědu Antonína. Měla-li obecnstvo, ulevovala si historkami o jeho praštěných kouscích, nazývala ho „starým bláznem“ či „bláznivým dědkem“. Její zášť na mě nepůsobila nijak depresivně, protože jsem na ni byla zvyklá a brala jsem ji jako samozřejmou součást každodenní reality.

Děda s babičkou to spolu prostě neměli lehké. Věčně se dohadovali kvůli všemu: kvůli svým rodičům, hlavně matkotchyním, kvůli dětem (ten bídák děda babičce udělal hned čtyři!), kvůli dobytku – králíkům, praseti, koze, slepicím, morčákům, kačenám, kočkám a jejich blechám. Dále se dohadovali kvůli drobným opravám v domácnosti, sousedkám, počasí, nákupům a církvi.

Církev byla vůbec velice oblíbeným tématem mých prarodičů, jelikož se jevila jako námět daleko vznešenější než kydání hnoje domácího zvířectva či sbírání klestí a šišek na otop. Skýtala možnost ospravedlnit a zdůvodnit žabomyší konflikty obou zúčastněných stran jaksi na vyšší ideové úrovni.

Děda chodil každou neděli do kostela a zpíval tam jako o život svým krásným hlasem. Mnohem později jsem pochopila, že to snad u něj nebyla ani tak otázka víry, jako únik do jiného světa. Přicházel tam ve svátečním obleku, se štramáckým kloboukem na hlavě; byl oblíbený, považovaný za pohledného, příjemného, vtipného a vzdělaného muže. Do kostela se utíkal před nerudným mlčením své ženy, které přerušovala jen tehdy, chtěla-li ho vypeskovat anebo si na někoho postěžovat. Nebyla ani příjemná, ani vtipná, ani oblíbená, neměla jedinou kamarádku. Do kostela nikdy nechodila. Myslím, že ani u ní to nebyla otázka víry. Neměla prostě ráda lidi. Tvrdila, že Bohu

je blíž v lese než v kostele mezi těmi pokrytci. Zřejmě mu zazlívala, že ty parchanty vůbec stvořil. Neměla s nimi dobré zkušenosti. Nechápala, že lidi si do jisté míry tvoříme každý sám tím, jak k nim přistupujeme.

Přesto jsem se u babičky a dědy měla náramně. Cítila jsem jejich lásku. Mě totiž měla babička Miladka ráda a pečovala o mě, jak nejlépe uměla. Dědala mi náhradní mámu, když ta moje plnila plán v továrně a pak si po té dřině potřebovala odpočinout. Babička odpočívát nepotřebovala, když se celý život válela.

Babička ráda a dobře vařila, její kuchařské umění bylo vyhlášené. Dědův kamarád dělal šéfkuchaře v grandhotelu Bristol ve Vídni. Když přijel navštívit rodinu, babička s dědou ho pravidelně zvali na oběd. Tvrdil, že babička Miladka je coby kuchařka jeho nedostižným vzorem. Někdy jsme si s dědou Antonínem na vídeňský grandhotel Bristol hrávali. Děda dělal číšníka, chodil prkenně s ubrouskem přes ruku, obsluhoval mě u stolu, klaněl se a říkal mi „madam“.

Babička zářila spokojeností, když si každý člen domácnosti přál k obědu něco jiného. To byla ve svém živlu. Nejvíc ji rozladilo, když všichni chtěli stejné jídlo, nebo ještě hůř, když tvrdili, že je jim jedno, co uvaří. To pak naštvaně třískala nádobím a mumlala si cosi nelichotivého. Děda oceňoval babiččino kuchařské umění halasně, ale způsobem, který vyvolával na její tváři spíš mračení než uspokojení.

„Smím to vylízat?“ halekal žertovně a babička mu honem odebírala talíř. Nechtěla, aby porušil stolovací etiketu, na kterou dbala, a rychle mu přidala další porci.

Drobné závady v domácnosti opravovala babička sama, protože děda byl manuálně nešikovný a nepraktický. Zatlouct hřebík byl pro něj problém a bylo téměř jisté, že by jeho pokus skončil zraněním. Při štípání dříví si jednou usekl polovinu prostředníku a ukazováku levé ruky. Zbylé pahýly mě vždycky fascinovaly.

Babička se taky starala o dobytek. Pašíka, kterého vypouštěli na dvůr, aby se trochu proběhl, jsem se bála. Jak by ne,

chrochtal příšerně, a navíc mě šokovalo, že žral kousky uhlí, které mu děda předhazoval. Trochu nesvá jsem byla taky z toho, jak babička cpala husám do krku šišky těsta, aby je vykrmila. Babička mlžila, že to mají rády, ale já jí moc nevěřila. Tušila jsem, že to není férové partnerství, krmit zvířata jen proto, aby skončila na pekáči. Zato králíky angoráky jsem milovala. Byli tak heboučcí a nadýchaní. Proti stříhání jejich chlupů na vlnu jsem nic neměla. Děda Antonín uměl sugestivně vylíčit, jak jim dělá dobře, když se nemusí potit v dlouhém teplém kožichu.

Babička Miladka prostě netoužila po vnějším světě, do kterého děda chodil na úřad a do kostela. Byla klidná a trpělivá, učila mě vyšívat, vystříhovat z papíru sněhové vločky a dělala jsem jí kuchtíka při vaření. Chodila jsem s ní taky k pumpě pro vodu, a když se tam na chvíli zastavila na kus řeči se sousedkami, vykláněl se děda Antonín z okna a halekal na celou ulici: „Tečééé těstóóó!“ To babička kvapně popadla plné kbelíky a nadávajíc na „toho starého blázna“ spěchala domů. Já jsem poklusávala za ní. Celou cestu nás pohánělo dědovo „Tečééé těstóóó!“ Když jsme doběhly domů, byla babička už tak rozlíčená, že nadávala a klela jako pohan. Děda se plácal do stehén a smál se. Pokaždé, když jsme šly s babičkou pro vodu a děda byl doma, se opakoval stejný scénář. Babička si proto dávala dobrý pozor, aby pro vodu chodila, když děda doma nebyl nebo měl práci. Děda se zase snažil babičku obalamutit a dělal, že odešel nebo pracuje, a přitom tajně hlídal, zda babička nejde pro vodu. Byla to taková jejich bojová hra, rituál, do kterého zapojovali celou ulici. Ten, kterému se podařilo přelstít druhého, byl přešťastný.

Babička Miladka mě brávala s sebou do města na nákupy a při té příležitosti jsme se stavovaly v cukrárně na rakvičky se šlehačkou. Bylo to nejen mlsání, ale i společenská událost, při které se milá paní cukrářka pokaždé upřímně divila, jak jsem zase vyrostla a jak jsem neuvěřitelně šikovná. Byla to babiččina přítelkyně ze školních let, takže její pochvalné proslovy byly částečně přátelské a částečně profesionální.

Mlsat a ještě přitom poslouchat chválu, to bylo pro mou dětskou dušičku opravdové blaho. Někdy mě babička posílala nakoupit nějaké maličkosti do vedlejšího obchodu paní Šotkové. I tam jsem se hrála v teplíčku chvály, jak už umím nakupovat, a navíc jsem si mohla vybrat za odměnu jeden z báječných barevných bonbónů, které trůnily vedle pultu ve velkých skleněných dózách se šroubovacími víčky. Paní Šotková nabrala bonbón, na který jsem ukázala, speciální lopatkou a zručně ho zabalila do kousku papíru. Doma jsem se s ním pochlubila babičce a schovala si ho, abych si na něm mohla smlsnout po obědě. Děda Antonín mi dělal nejen náhradního tátu, ale taky psa, který běhal po čtyřech kolem stolu, krásně štěkal, kňučel a roztomile ňafal babičce po lýtku. Babička se zlobila a nadávala. Děda se střídavě chechtal a střídavě kňučel na znamení žalosti, že babička nemá smysl pro humor a nechce mu dát cukříček, aby mohl předvést, jak umí panáčkovat.

Děda mně taky čítával dětská říkadla a básničky v knížce s Ladovými obrázky, až jsem je uměla všechny zpaměti. Sedávali jsme spolu na bedýnce na dříví vedle hřejících kamen. Houpával mě na kolenou a zpíval. Měl velké čokoládové oči, bronzovou pleť a krátké prošedivělé vlasy. Na bradě měl pichlavé strniště a pod spánkem velkou rudofialovou skvrnu. Ta skvrna mě fascinovala, dotýkala jsem se jí s nábožnou úctou a snažila se ji schovat pod svou malou dlaň. Nedařilo se mi to, vždycky někde kousek přečuhoval. Babička skvrně říkala „ohěň“ a tvrdila, že ji mají blázni.

Milovala jsem dědu Antonína a neuměla jsem si tedy představit nic krásnějšího než být bláznem. Jen mě zneklidňovalo, že já žádný „ohěň“ nemám. Děda měl ale ještě jeden vzadu na krku, a tak mě napadlo vyškemrat ho na něm. Dědu můj nápad nadchl, ale ujistil mě, že to vůbec nemusíme provádět tak složitě. „Víš,“ sděloval mi tajemně, „nejdůležitější totiž je mít ten ohěň uvnitř, a to ty určitě máš. Prostě to máme v rodině.“ Bylo to báječné zjištění, jen babičce to tak moc báječné nepřípadalo. Mamince Díně jsme to raději zatajili.

Když mi byly dva roky, vrátil se z vojny můj tatínek Lubin. Nějak jsme si nepadli do oka. Dvouleté dítě, ke kterému si ještě nevytvořil vztah, ho obtěžovalo a zdálo se mu rozmazlené. Po téměř třech letech vojenské služby si chtěl užívat, a ne spadnout do otcovských povinností. Po dlouhém násilném odloučení se rodiče toužili věnovat úplně jiné činnosti než péči o mrně. Když jsem je v noci dlouho marně volala, nezbylo než se počůrat. Dostala jsem pak za to od táty nářez, což skvěle korespondovalo s nechutí, kterou ve mně vůči němu od počátku pěstovala maminka Dína. Vzájemná averze nám s tátou vydržela patnáct let. Pak vážně onemocněl, a jeho žebříček hodnot se totálně změnil. Najednou jsem se v něm nečekaně ocitla na jedné z nejvrchnějších příček.

V naší domácnosti začalo být s tátovým příchodem těsno. Bylo to jako v pohádce o dědečkově ztracené rukavici, ve které postupně hledají azyl promrzlá zvířátka. Když se po myšce, žabce, zajíčkovi, lišce a vlkovi dostaví medvěd, stane se situace neudržitelnou. I nás teď bylo šest v domečku mých prarodičů, který měl kuchyň a dvě místnosti: babička Miladka, děda Antonín, jejich nejmladší syn a můj strýc Tonin, já a moji rodiče. Je nad slunce jasnější, že v takové domácnosti nemohl mít nikdo soukromí. Babička s dědou ho vlastně neměli nikdy, a tak jim to ani nepřišlo, zato moji rodiče teď soukromí nutně potřebovali.

Lubina situace přiměla k mužnému činu. Sehnal podnájem sestávající z kuchyně, ložnice a padacího záchodu na chodbě sdíleného s domácími. Podnájem měl strategicky geniální polohu: nacházel se necelých dvě stě metrů od domku mých prarodičů. Dína s Lubinem se tedy přestěhovali do nového domova, aby získali vytoužené soukromí. Pro mě se toho moc nezměnilo, protože mě u babičky a dědy jaksí zapomněli. Moje postýlka zůstala tam, kde byla až do té doby: v babiččině a dědově ložnici. Stěny v ní byly vymalované blankytně modrou barvou. Byly na nich bílé obláčky, které mi připomínaly nadýchané angorské králíčky, z jejichž chlupů nechávala babička dělat heboučkou šimravou vlnu. Mezi obláčky byly

namalované velké luční květy: červené vlčí máky, modré chrpy a žlutobílé kopretiny. Nedovedu si představit krásnější místo pro idylické dětství. Když babička večer před spaním zhasla lampu, zmizely obrázky ve tmě. Ležela jsem na zádech uprostřed postýlky a pevně zavírala oči. Před víčky se mi míhaly rudé mžitky a vytvářely pohyblivé měnící se obrazy. Snažila jsem se nemyslet na velkého černého psa s ohnivýma očima z pohádky *O křesadle*, který se ve tmě objevoval pod mou postelí. Musela jsem si dávat pozor, abych nevysrčila ani prstík přes okraj pelesti, protože by mi ho jistojistě uňafnul. O víkendech jsem bývala s rodiči v novém domově. Zvykala jsem si tam dost těžko a ráda jsem se v neděli večer vracela k babičce a dědovi.

Maminka chodila do továrny na směny a táta dojížděl do zaměstnání a vracel se až večer. Nastoupil na místo na sekretariátu Strany v okresním městě. Na rozdíl od maminky neřídili jeho práci geniální normovači, kteří ohodnotili dílčí pracovní výkon po ránu odpočaté šičky na pár haléřů, ani straničtí agitátoři a vedoucí brigád socialistické práce, kteří nutili nebohé dělnice plnit už tak nelidský údernický plán na sto dvacet procent. Maminka se od výrobního pásu nemohla hnout, ani aby si doběhla na záchod, ba nestihla by se při práci svlažit ani hitem vody, i kdyby bylo dovoleno u pásu nějakou sklenici mít. Během krátké přestávky musely vyčerpané švadlenky podstoupit ponižující boj o nedostačující počet záchodových mís a přitom zhltnout chleba se sádlem. Dína se vracela domů vyčerpaná, zlomená a nervózní a nastupovala druhé pracovní kolo v domácnosti. Svému krásnému muži šila fešné popelínové košile, uklízela, prala, žehlila a vařila Lubinova oblíbená jídla.

Po návratu z vojny se už táta neshledal se svou štíhloučkou dívkou, Díniny tvary se po porodu zakulatily. Před svatbou si Lubin moc neužil, nebylo kde. Když konečně z mezí zmizel pro milování nepraktický sních, byla jsem narychlo počata já. Jakmile rodiče zlegalizovali svazek nejen svůj, ale nás tří navzájem, už bylo sice kde, ale já jsem fungovala jako překážka.

Zato teď, když jsem byla odložena u prarodičů, si mohl nadřazený Lubin konečně užívat Díniných kyprých tvarů. Vstával o dvě hodiny později než maminka, jen aby doběhl vlak, ve kterém se ještě sladce dospal. Na pracovišti si dal v bufetu káféčko a buržoustskou snídani a teprve pak začal zvolna kout proti buržoustům stranické pikle. Laškoval s odpočatými načančanými absolventkami obchodní akademie, které věnovaly velkou část pracovní doby svému zušlechťování, aby se zalíbily veledůležitým a vlivným stranickým funkcionářům. Táta byl zatím na sekretariátu jen v té nejnižší pozici, ale byl krasavec a svůdné lasičky si na něm rády pilovaly svou taktiku svádění. A tak si Lubin svůj spravedlivý boj s třídním nepřítelem zpesťoval příjemným flirtováním. Domů se vracel večerním vlakem s pocitem spokojené důležitosti, rozdychtěný a natěšený.

V počátečním období, kdy i Dína myslela jen na svého muže, si užívali nabytého ničím nerušeného soukromí. Pak se v jejich vztahu začaly projevovat rozdílně strávené dny. Dína bývala už večer po celodenní lopotě unavená a nezřídka našťvaná na svého mistra, na průbojnější spoludělnice, na svou matku či na mě. Lubin neměl náladu poslouchat Dínino stěžování. Býval naopak odpočatý, v zaměstnání ho obletovali a lichotili mu, a doma čekal pokračování obdivných tanečků pilné včelky kolem trubce. Cítil se dotčený, pokud nebyl uspokojen. To pak odcházel do protější hospody posílit své mužné sebevědomí.

Pradědeček Bohumil

a nejsmutnější Vánoce

Babička Miladka mě často brávala na návštěvu ke své matce Magdaleně, která už byla staříčká a téměř slepá. Bydlela v domku u řeky, ve čtvrti zvané Kočičina. Ten název probouzel mou dětskou fantazii. Představovala jsem si, jak tam místo lidí žijí v domech kočkolidi, tedy velké kočky, co chodí po zadních a oblékají se a chovají jako lidé. Skutečnost byla mnohem prozaičtější. Název čtvrti byl odvozený od kamenného dláždění, takzvaných kočičích hlav.

Prababička Magdalena svůj domek prodala, ale měla v něm výminku. Noví majitelé jí podle dohody pomáhali. S postupem času to bylo třeba stále častěji a ve stále větší míře. Proto také naše návštěvy musely být čím dál častější, až se ukázalo nutné přestěhovat prababičku k nám.

Pro mě byla záhadná, tolik vzdálená v čase. Ostýchala jsem se jí a snad i trochu bála. Byla ztělesněním pokory, odevzdaná čekatelka v předpokoji na onen svět. Drobnouká vetchá stařenka s řídkým cůpkem zatočeným do drdůlku. Fascinovaně jsem pozorovala, jak jí babička ten dlouhý cůpek zaplétá. Zdál se být ze stříbrných a zlatých drátků. Když byla prababička Magdalena mladá, měly její vlasy barvu mědi a byla prý výjimečně krásná. Děda Antonín mi občas svým nenapodobitelným způsobem vyprávěl prababiččin životní příběh.

Magdalena byla nejmladší ze čtyř dětí bohatého sedláka. V sedmnácti letech byla s rusými vlasy, bělostnou pletí a zelenýma očima nejkrásnější děvče široko daleko. Její otec ji však

držel zkrátka. Statek připadl prvorozenému synu Josefovi a Magda musela tvrdě pracovat, kde bylo třeba. Každoročně jezdila s otcem do Vídně na předvánoční trh prodávat kapry z jejich vlastních rybníků. Padla tam do oka jednomu florentskému malíři, postaršímu váženému mistrovi. S otcem se domluvil, že smí krásnou prodavačku ryb namalovat. Vyneslo to víc než zisk z prodeje kaprů.

Příští rok měl malíř ještě lákavější nabídku: vezmou si se ženou Magdu k sobě. Byli bezdětní a Magda by jim dělala společníci a stála modelem za domluvený plat. Nabídka byla tak skvělá, že si plácli. A tak Magda strávila deset let v úplně jiném světě, než na jaký byla doposud zvyklá. Procestovala se svými pěstouny Evropu, naučila se italsky, oblékala se do nádherných šatů. Mistr posílal každého půl roku otcí dohodnutou sumu a stejnou sumu dostávala i Magda. Našetřila si tak na pohádkové věno.

Magdin otec investoval veškeré peníze do statku. Ale okolnosti se tam vyvíjely prapodivným způsobem: Magdin nejstarší bratr Josef se zamiloval do chudé dívky z místní pastoušky. Jí se ale nelíbil, milovala Josefova čeledína. Její rodiče na ni však naléhali tak dlouho, až se podvolila a vzala si Josefa, nebo spíš jeho statek. Bylo to nešťastné manželství a skončilo tragicky. Josefa jeho žena odmítala a oba se trápili. Za několik let kopl Josefa kuň tak nešťastně, že to Josef nepřežil. Mladá vdova, jejíž poměr s čeledínem pokračoval po celou dobu manželství, si za čas svého milého vzala, a statek se tak ocitl v cizích rukou. Magdini rodiče, kteří žili na výminku, to nesli těžce. Přestože měli čtyři děti, jejich majetek, děděný po generace, se dostal do rukou ženy, která způsobila neštěstí jejich syna.

Po smrti florentského malíře se Magda vrátila domů. Nebyla tam ale vítaným hostem. Naštěstí měla své našetřené peníze, a tak nebyla odsouzená žít z nevládné milosti své švagrové jako její rodiče. Rozhodla se, že se provdá. Zajela do města k dohazovači a domluvila s ním podmínky sňatku. Na vdávání už byla stará, bylo jí skoro třicet. Nabídla své věno s tím, aby dohazovač našel spolehlivého muže,

který je nepromarní. Muž měl být pracovitý a slušný; to byla Magdina jediná podmínka.

Nepadlo ani slovo o tom, jak by měl ženich vypadat. Magda byla natolik moudrá, že věděla, že na vzhledu nezáleží. Důvěřovala dohazovači, který měl výbornou pověst. Byla pevně rozhodnutá odejít z rodného domu a nedopustila, aby se její plánovaný odchod něčím zhatil. Měl to být čistý řez a brala na sebe riziko, že to může být řez do živého. Její další podmínkou bylo, že se uvidí se svým ženichem až ve svatební den, kdy pro ni přijede a odveze ji do kostela. Nechtěla také, aby dohazovač poskytl ženichovi jakoukoli informaci o jejím vzhledu; zdálo se jí to poctivé a spravedlivé, a i v tomto směru se dohazovač zachoval v souladu se svou solidní pověstí.

Můj pradědeček Bohumil byl pracovitý a slušný. Dohazovač splnil svou úlohu profesionálně. Bohumilovi bylo přes třicet. Byl pohledný s dobráckýma tmavomodrýma očima, černými vlasy a knírkem. Po úrazu napadal na nohu. Vyučil se pekařem a rád by si založil vlastní živnost. O tom mohl do té doby jenom snít, stejně jako o vlastní rodině. Z finančních důvodů si nemohl dovolit ani jedno, ani druhé. A teď přišla ta neskutecná nabídka. Byl za ni tak vděčný, že ho ani na chvíli nenapadlo přemýšlet, co za ní vězí.

Magdalena si sbalila své věci. Ráno před vdavkami vstala časně a vydala se na poslední procházku z rodného domu. Na louce si natrhala kytici kopretin, svých oblíbených květín, se kterými ji v minulosti mistr několikrát maloval. Oblékla si překrásné zelené šaty z benátské krajky – podobné měla ve městě pouze paní hraběnka –, učesala si své nádherné vlasy a čekala na ženicha.

Ženich přijel v bryčce. Magda oknem viděla, jak míří kulhavým krokem k domu a nese jí svatební dar. Srdce se jí sevřelo a na chvíli se jí udělalo mdlo. Bylo zvykem, že ženich daroval nevěstě boty. Bohumil nechal udělat krásné kozinkové šněrovací botky pro postarší slečnu. Bylo nábílední, že když zůstala starou pannou i přes své veliké věno, nebude nijak přitažlivá a její nožka bude spíš většího čísla. Magdalena,

která měla nožku jako Popelka, neměla ty boty nikdy na noze. Jako vzácný dárek ale visely v předsíni na stěně jejich nového domova.

Bohumil si myslel, že je připravený na všecko. Vidina vlastního pekařství a vlastní rodiny byla pro něj něčím, v co nedoufal ani v nejtajnějších snech, a bylo mu jasné, že tolik štěstí musí být něčím vyváženo. Ať už jeho žena bude chromá, nebo ošklivá, na vzhledu přece nezáleží. Bude ji milovat a do smrti jí bude vděčný. Ale ukázalo se, že na všecko připravený nebyl.

Když vstoupil do domu, zažil šok, ze kterého se už nikdy úplně nevzpamatoval: před ním stála dívka, jakou jaktěživ neviděl. Vypadala na dvacet a bylo to nejkrásnější stvoření, s jakým se kdy setkal. Rychle se vzpamatoval a uvědomil si, proč přišel. Pozdravil, představil se a čekal, že přivedou jeho nevěstu. Místo toho mu Magdalena podala ruku a Bohumil málem omdlel, když uslyšel, že jeho nevěstou je ona. Celý obřad prožil jako ve snu.

Pradědeček Bohumil svou ženu nikdy nepřestal zbožňovat. Když každý rok odjela na dvoudenní návštěvu ke svým rodičům, nevzal celé dva dny do úst jediné sousto. Tesknil jako pes, kterému odejde jeho pán.

Nejsem pokřtěná, což není nic zvláštního. Ale když nedali pokřtít babičku Miladku, která se narodila v roce 1905, bylo z toho pozdvižení. Její otec, můj pradědeček Bohumil, tak porušil mnohasetletou rodinnou tradici. Mohl si to dovořit, přestože byl pekař a obživa jeho rodiny záležela na přízni zákazníků. I když prodával pečivo samým bohabojným občanům, neztratil ze zákazníků ani jediného. Lidé mu totiž přezdívali Lidumil a zdá se, že jméno, které si vysloužil, mělo větší váhu než to, které dostal při křtu.

Pradědeček přestal věřit v křesťanského Boha poté, co ho mniši vyklopili na hromadu mrtvol u italského Terstu. Ve snaze uchránit město před tyfem nakládali na vozy spolu s mrtvými i umírající a vyváželi je na pole za město. Na samém pokraji vědomí tak pradědeček Bohumil zažil na vlastní kůži apokalypsu i den posledního soudu. Ze zatracení ho nepozvedl Bůh,

ale Cikáni. (Slovo Cikán bylo proto v naší rodině po generace vyslovováno s úctou.) Bohumil vzpomínal, že ho vykoupali v ledové řece a pak o něj mnoho měsíců pečovali. Krmili ho, přebalovali, ošetřovali a léčili bylinkami, dokud nebyl schopný se zase postavit na nohy. Od té doby nešel už nikdy do kostela. „Bůh je láska,“ říkával, „musíme ho hledat ve svém srdci, a ne v kostele.“

Bohumil byl sirotek od desíti let, kdy oba jeho rodiče zemřeli na cholera a zanechali po sobě tři malé děti. Ty byly přiděleny do rodin řemeslníků jako učedníci za byt a stravu. Bohumila si vzal k sobě pekařský mistr. Bohumil sice musel tvrdě pracovat, ale byl v teple, krmili ho voňavým pečivem a byli na něj vlídní. Věděl, jak mnoho to znamená ve světě chudoby, a byl za to vděčný. Z učedníka se stal tovaryš, poctivý, pracovitý a milosrdný k potřebným. Pracoval v pekařství a nenapadlo ho, že by odtud někdy odešel. Ale když mu bylo pětadvacet let, stala se mu nehoda. Sesypaly se na něj pytle s moukou a pochroumaly mu nohu. Ta se už nikdy úplně nespravila a Bohumil na ni celý život napadal. Chromého tovaryše už pekař nechtěl, a tak se s ním rozloučil. Bohumil se s těžkým srdcem vydal do světa.

Šel pěšky do Vídně a pak dál na jih až do italského Terstu. Po cestě se živil, jak se dalo. V Terstu se dostal jako kuchař na loď a několik let se plavil po světě. Viděl mnoho zemí a naučil se spoustu věcí. Šířil po světě slávu českého chleba, housek a koláčů a obohatil své pekařské umění o nové exotické recepty. Po letech se vrátil zpátky do Terstu a chtěl se vydat domů. Netušil, že tam dorazí oklikou a na cikánském voze.

Pradědeček Bohumil pekl celý život noc co noc chleba pro lidi, které miloval. Říkával, že lidé nejsou zlí, jsou jenom nešťastní, a proto se někdy chovají k těm druhým nehezky. Odpustil všem, co mu ublížili, a byl vděčný za přátelství těch, co mu pomohli. Pravidelně rok co rok se u něho zastavovali na své pouti Cikáni a pradědeček je vítal jako svou rodinu. Tábořili za pekárnou u řeky. Přivezli bylinky, nabrousili nože a užívali pradědova pohostinství.

Bohumil s Magdalenou žili spokojeně, a když Magdalena otěhotněla, neznalo jejich štěstí meze. Narodil se jim syn – a s ním přišla první neshoda v jejich manželství. Bohumil nechtěl dát syna pokřtít, ale s něčím takovým se Magdalena nedokázala smířit. Plakala a trápila se a to Bohumil nesnesl. Ustoupil tedy a konal se velkolepý křest v kostele. Syna pokřtili a dali mu jméno Václav. Obřad trval dlouho, kněz dlouze řečnil a Bohumil byl jako na skřipci. Klíčila v něm zlá předtucha. Malý Václaviček v kostele prostydl a krátce nato zemřel. Magdalena byla pološílená. I ona přestala chodit do kostela. Když se jim po čase narodila dcera Miladka, nebylo už o křtu ani řeči.

Po dceři Miladce, narozené po nešťastném Václavíčkovi, donosila prababička Magdalena už jenom jedno dítě, dceru Žofii. Ta přišla až devět let po Miladce; Magdaleně bylo v té době už přes čtyřicet.

Žofa byla nejmladší a nejoblíbenější tetou Míny a Díny. Často je navštěvovala, hrála si s nimi a nosila jim dárčky. Když si rok po druhé světové válce vzala dvoumetrového celníka Jana, odstěhovala se k němu do příhraničního města. I pak k ní dvojčata často jezdila na návštěvu. Potom Žofa otěhotněla a brzy po ní otěhotněla i Mína. Pro babičku Miladku a dědu Antonína tím začalo bolestné období plné problémů a nenadálých zvrátů. Přišlo znárodnění a Dína onemocněla se štítnou žlázou. A prognóza byla špatná. Jedinou, ne moc velkou nadějí byla nákladná operace. Ještě před odchodem do nemocnice nechali rodiče Dínu vyfotit, aby měli fotku na její pomník. Žofa s Janem na operaci přispěli a Jan sehnal v té době nedostupný penicilín. Díky tomu Dína přežila. V nemocnici strávila téměř rok. Mezitím se Žofě narodil syn Jan a Míne malá Mína.

Dva roky nato, když Žofa s Janem čekali další miminko, se všechno zvrátilo. Do bytu jim vtrhla pohraniční policie. Po jejím řádění zůstaly po zemi hromady věcí vyházených ze skříní a šuplíků, plačící malý Honzík a hrůzou ochromená Žofa v porodních bolestech. Jana zmlátili a odvěkli v poutech.

Naštěstí se k nim po odchodu policejního komanda odvážili přátelé, kteří bydleli ve vedlejší bytě, zavolali sanitku a vzali si Honzíka k sobě. Žofa porodila dceru Zdeničku, o které se její otec nedozvěděl tři roky. Celou tu dobu nevěděl nic ani o svém synovi, ani o své ženě, která zoufalá, bez příjmu a v nejistotě, jestli její muž vůbec žije, vážně onemocněla. Jan byl odsouzený na doživotí za podvracení socialistické republiky, které spočívalo v tom, že několik lidí, kterým komunisti usilovali o život, převedl přes hranice. Tím, že o tom jeho žena neměla tušení, ji chtěl ochránit. Nevěděl, že ochránit své blízké před komunistickou zvůlí je nemožné.

Z kriminálu ho propustili před Vánoci v třiapadesátém roce, když po Stalinově smrti přišla vlna amnestií. Vydali mu jeho šaty a zadržovanou korespondenci. Když čekal na propouštěcí papíry, pročítal si tři roky staré zoufalé dopisy své ženy. Dozvěděl se, že má tříletou dceru, a plakal štěstím a úzkostí z toho, co musela Žofa prožít po jeho zatčení. Poslední dopis neměl na obálce adresu napsanou rukou jeho ženy. Adresa byla naťukaná psacím strojem. Chvilí váhal, než obálku otevřel. Uvnitř bylo rok staré parte, které oznamovalo, že jeho žena zemřela.

Ani nevěděl, jak se dostal domů. Byt byl zapečetěný. V záchvatu nepopsatelného zoufalství strhal pečetě a vpotácel se dovnitř. Seděl tupě mnoho hodin ve vymrzlém bytě, kde se už rok netopilo. Zimu nevnímal, byl na ni z kriminálu zvyklý. Přál si jediné: být mrtvý stejně jako jeho milovaná žena, od které ho před třemi lety odvěkli. Seděl s pohledem upřeným do prázdna, i když se ozvalo nesmělé ťukání a dveře se opatrně otevřely. Dovnitř nakoukl jeho přítel ze sousedství. Ten ho odvedl k nim domů, do tepla, kde mu dali horký čaj a vnutili trochu jídla. Teprve pak Jana napadlo, kde jsou děti. Od sousedů, kde byly, když Žofu odvezli do nemocnice, je odvezla sociálka do dětského domova. Marně o ně děda Antonín s babičkou Miladkou žádali. Jako děti nepřátel republiky musely být převychovány ve státním zařízení. Co na tom, že jim byly teprve dva a čtyři roky.

Dína měla možnost splatit Janovi svůj dluh. Dala mu něco peněz, aby měl z čeho žít, než si najde práci. S pomocí přátel vypátral Jan svoje děti a přijel si pro ně do dětského domova. Odvážel je plačící strachem z neznámého cizího člověka, který si je bral z prostředí, na které si po roce zvykly. Jen těžko si lze představit smutnější Vánoce.

Teta Mína, sestřenice Jája

a ideologický guláš

Moje teta Mína vyznávala teorii, že nejlepší je mít místo srdce pokladnici. Na to konto si políčila na Honzina, přesněji řečeno na velkou hospodu, kterou vlastnila Honzinova matka Stáza, a tak už ve svých šestnácti letech mohla slavit svůj první podnikatelský úspěch.

Děda Antonín se z toho div nepomátl. Nezbylo mu než provést administrativní akt zplnoletnění, aby mohla být vystrojena veselka a plod Mínina know-how se mohl narodit už v legálním svazku. Tetina diplomacie šla ještě dál. Celý život vyčítala strýci Honzinovi, že jí zkazil život, když ji svedl tak mladičkou. Nastolila tak Honzinovu celoživotní provinilou poslušnost, ze které se vymanil až těsně před smrtí vlivem metastází v mozku.

Mínin geniální plán však dostal vážnou trhlinu. Byl sice skvělý, ale načasování měl tragické. Kýžené důsledky tetina těhotenství totiž zmařil Vítězný únor. Stázina hospoda byla znárodněna. Má starší sestřenice Mína byla sice počata před znárodněním, ale narodila se až po něm.

Rodině bylo dovoleno v hospodě pracovat, ale tetě nešlo o obskakování ožralů a uklízení páchnoucích pisoárů a zvratků na dvoře. Šlo jí o společenské postavení a zisk, který hospoda vynášela, a to bylo v nenávratnu. Výsledný efekt celé akce byl pouze ten, že měla Mína v sedmnácti letech mimino.

Pro babičku Miladku a dědu Antonína tak nastalo druhé kolo péče o děti. Starali se teď o malou Mínu a svého pětiletého

syna Tonina. Po dalších pěti letech jsem jim přibyla já. Když se dva měsíce po mně narodila tetě Míně a strýci Honzinovi druhá dcera Jája, vzali si malou Mínu k sobě domů coby Jájinu chuvičku. Stejně to dopadlo se mnou, když se o dalších pět let později narodila moje mladší sestra Sára.

První kolo péče o děti rozjeli kdysi babička Miladka s dědou Antonínem zprudka: nejstarší vytoužená Olexa nezůstala jedináčkem dlouho. Když po roce přibyla dvojčata Mína a Dína, babička na dědu zanevřela. Utahaná ze tří mrňousů začala být na původce té pohromy alergická. Další těhotenství a porody tak měly stop stav. Ten byl porušen až po jedenácti letech (jako by nestačilo, že byla válka) narozením nedonošeného Tonina, který nevážil ani dvě kila. Babička Miladka to málem zaplatila životem a dědovi tak přibyl další neodpuštělný vroubek. Tonina vypiplali v troubě na plechu vystlaném hřejivou vatou, což byla předpotopní verze inkubátoru, a na jeho záchraně se nevědomky podílela i koza Réza, která mu poskytovala své mléko.

Co se pamatuju, babička Miladka s dědou Antonínem se životem prohádali, ale když děda téměř v osmdesáti zemřel, vydržela bez něj babička jen pár měsíců. Vrtá mi hlavou, kdeže se teď ti dva hádají. Věřící děda Antonín se jistojistě dostal do nebe a přesvědčil se tak na vlastní kůži, jak je všechno relativní. Nebe pro něj totiž těch pár měsíců do babiččina příchodu muselo být peklem.

Babička Miladka v Boha nikdy nevěřila, a nebyla ani pokřtěná. Aby ji farář s Antoníčkem oddal, věnoval praděda Bohumil nemalou částku peněz na kostel jako úplatu neúplatnému pánbíčkovi. Farář zřejmě posuzoval nejvyššího podle sebe. Když chtěla babička dědu hodně rozčítit, rozvíjela úvahy na téma, že jejich sňatek je neplatný, protože byl uzavřený podvodně. Že s ní vlastně ten příkladný pravověrný křesťan žije celý život v hříchu a zplodil čtyři nemanželské děti. Tímto tvrzením vždycky spolehlivě dosáhla u dědy stavu naprosté nepřičetnosti, kombinace bezmocného vzteku a lítosti. Myslím, že takové situace vydrželo dědovo srdce jen zázrakem

a babička dost lehkomyšlně riskovala, že se stane vdovou a její čtyři děti sirotky.

Ať už je Bůh úplatný, nebo ne, měl by umět vyřešit každý problém. Zajímalo by mě, jak si poradil s mými prarodiči. Babička Miladka do nebe jistě nechtěla, ta spíš odešla do věčných lovišť, jak to dělají indiáni. Děda Antonín by tak byl popřením teorie, že v nebi jsou všichni šťastní. Zřejmě tedy existuje nějaké místo mezi nebem a zemí, kde se ti dva šťastně hádají.

Je zvláštní, že ačkoli moje sestřenice Jája měla modré oči a k tomu ještě blondaté vlásky, nezdálo se, že by ji moje maminka Dína měla ve zvláštní oblibě. Jája byla o dva měsíce mladší než já, ale byla větší a mnohem silnější a mohutnější. Nepůsobila jako roztomilá modrooká blondátá panenka, ale spíš jako umíněný golemek. Mluvila svou vlastní řečí, což jsem jí dost záviděla. Já jsem mluvila jen normální řečí, co všichni, a to nebylo tak zajímavé. Mělo to ale háček. Jáje nikdo nerozuměl. Totiž nikdo až na mě. Byly jsme většinu dne pohromadě, a tak byla jájovština první cizí jazyk, který jsem si osvojila. Byla to řeč špatně artikulovaná, už tehdy naznačující mírnou zaostalost, o které se později šetrně mluvilo jako o „částečné hluchotě“. Ve skutečnosti šlo o totální rodičovské selhání a nedostatek péče, ale to si dospěláci neradi přiznávají. Na Jáju prostě rodiče neměli čas. Nikdo se jí nevěnoval tak, jak by byla potřebovala. Nikdo z dospělých neodpovídal na její otázky, nikdo jí nevyprávěl a nečetl pohádky. Většinou ji hlídala její starší sestra Mína. I jí chyběla rodičovská péče a měla co dělat sama se sebou. Místo toho, aby se Jáje věnovali, rozmazlovali ji sladkostmi, takže byla čím dál tlustší. Přehlíželi její nedostatky a ty, které už byly do očí, neřešili, ale zlehčovali, omlouvali a sváděli na kdeco a kdekoho.

Odpoledne jsme s Jájou obvykle trávily na hospodském dvoře. Občas tam zabloudili někteří z hospodských ožralů, kteří už měli dost popito, a dělalo jim problémy trefit včas na

pisoiár. Z nouze si ulevovali přímo na dvoře mocnými proudy, které nás děsily. Ve dnech, kdy bylo po výplatě nebo se v hospodě něco slavilo, jsme se raději uchýlovaly do kuželny, kde jsme byly ve větším bezpečí. Kuželna byla celkem rozlehlá stavba na hospodském dvoře, která v té době sloužila už jen jako skladiště starého harampádí. Byla zastřešená, střechu drželo několik sloupů, ale kolem dokola byla obehnaná pouze dřevěnou balustrádou. Trávily jsme tak hodně času vlastně venku na čerstvém vzduchu a přitom chráněné před deštěm. Balustráda byla porostlá psím vínem, jehož bobule se skvěle hodily na vaření pro panenky. Našlo se tam i nádobí: porcelánové pivní tácky, nakráplé püllitry, sklenice na limonádu a různé zbytky z hospodských sad hrnků, talířů a misek. Pro své architektonické kreace jsme tam měly k dispozici i nepřeborné množství nábytku vyřazeného z hospody: stoly, stoly, židle, různé skříňky a bedny. Abychom si vytvořily svůj „domeček“, vyklidily a vysmýčily jsme část prostoru a uspořádaly tam nábytek, nádobí a různé doplňky a hračky podle své fantazie.

Od tří let jsme s Jájou chodily do mateřské školky. Tam jsem fungovala jako Jájina překladatelka a psycholožka. Jája totiž propadala nevypočitatelným záchvatům agresivní hysterie, doprovázených neuvěřitelně rychlou palbou neartikulované mluvy. Mým úkolem bylo sdělit paní učitelce, kterou hračku Jája chce, dříve než fyzicky statná sestřenka surově napadne nic netušící dítě, které si s inkriminovanou hračkou právě spokojeně hrálo. Když jsem byla nemocná, musela doma zůstat i Jája, protože si s ní ve školce nevěděli rady.

Ve školce se nám líbilo. Byla tam spousta hraček, jaké jsme doma neměli, a velká zahrada, kam jsme si chodili hrát, když bylo hezky. Jen jídlo mi tam moc nechutnalo a nebylo to jenom tím, že babička Miladka byla vynikající kuchařka. Nechutnalo tam ani ostatním dětem. Učitelky nás nutily dojídat, a tak jsme se odmalička učili vymýšlet různé figle, jak obejít nesmyslná nepříjemná nařízení. Tuhé maso, které se dalo stěží rozkousat a chutnalo jako podušená lepenka ze staré krabice, jsme

v nestřežené chvíli cpali pod voskovaný ubrus nebo do kapes hracích kalhot a zástěrek. Někdy jsem měla kus masa nacpaný v puse, ještě když jsem přišla ze školky. To když jsem ho musela sníst pod dohledem některé z učitelek. Teprve později jsem přišla na to, že maso můžu vyplivnout do záchodu před odpoledním spaním.

Odpolední spaní jsem nesnášela. Jáje nevadilo, protože okamžitě, jak zalehla na rozkládací lehátko, usnula jako špalek. Já jsem ale nikdy nespala, přestože jsme to měli nařízené. Kdo nespál, ten zlobil a lehátko s ním bylo přemístěno do temné komory. Byla to malá místnost bez oken, sloužící jako skladiště. Z temné komory jsem měla hrůzu. Byla tam tma a hrozivé ticho. Raději jsem tedy ležela a držela oči pevně zavřené. Nebyla to žádná relaxace, spíš nekonečně dlouhý stres. Vedle mě na lehátku ležel kluk Vítek, který taky nespál a bavil se tím, že mi vytrhával vlasy. Když se to stalo poprvé, rozbřečela jsem se a musela jsem do temné komory. Pak už jsem raději trpěla a snažila se nebrečet, ale bylo to čím dál těžší, protože nepotrestaný malý násilník byl čím dál krutější. Evidentně ho mohl uspokojit jen můj pláč, ale já jsem bolest snášela statečně. Moje statečnost však byla jen zbabělost v přestrojení. Strach z temné komory byl silnější než bolest.

Moje utrpení dosáhlo vrcholu, když se jednoho odpoledne po nekonečných neúspěšných pokusech Vítkovi podařilo vyrvat mi celou hrst vlasů. To už se nedalo vydržet. Rozeřvala jsem se. Rozlícená učitelka nemohla přehlédnout chomáč mých vlasů ve Vítkově ruce, a tak nás odtáhla do izolace oba. Násilník se tam strachem rozbulel taky, takže jsme vytvořili skvělé duo. To ale ještě nebyl konec odpoledního hororového školkového seriálu. O ten se postarala až Jája. Můj a Vítkův řev ji vyrval z jejího obvyklého hlubokého spánku. Když zaklaply dveře temné komory, zpoza kterých se ozýval můj zoufalý jekot, zcela logicky usoudila, že jsem v nebezpečí. Vyskočila a začala pěstmi bušit do dveří komory, čímž vyděsila jak všechny děti, tak učitelky. Nastal nepopsatelný zmatek, většina dětí brečela a učitelkám dalo dost práce situaci zklidnit.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Děťství není jen tak.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.